

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

6.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 21-го Января — 1836 — Wilno. Wtorek. 21-go Stycznia.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 13-го Января.

Придворныя Извѣстія.

6-го сего Января, въ день Богоявленія Господня и празднованія Рожденія Ея Императорскаго Высочества Государыни Великой Княгини АННЫ ПАВЛОВНЫ, совершена была въ Зимнемъ Дворцѣ Пресвященнымъ Митрополитомъ *Ионою* Божественная Литургія, въ присутствіи Ихъ Величествъ Государя Императора и Государыни Императрицы; Ихъ Императорскихъ Высочествъ, Государя Наслѣдника Цесаревича, Государынь Великихъ Княжёнъ *МАРИИ НИКОЛАЕВНЫ* и *ОЛЬГИ НИКОЛАЕВНЫ* и Его Свѣтлости Принца *Петра* Ольденбургскаго. — Члены Государственнаго Совѣта, Министры, Придворныя особы, Генералы, Штабъ- и Оберъ-Офицеры Гвардіи, Арміи и Флота, находились также при Литургіи, по окончаніи коей былъ крестный ходъ, слѣдовавшій чрезъ залы Дворца на устроенную у берега рѣки Невы *Тордань*, гдѣ происходило съ обыкновенною церемоніею водоосвященіе, при пушечныхъ выстрѣлахъ съ Петропавловской крѣпости и окропленіе знаменъ и штандартовъ роты Дворцовыхъ Гренадеръ, полковъ Лейбъ-Гвардіи и Военно-учебныхъ заведеній. (Спб. В.)

— Высочайшю Грамотою, 27-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы алмазные знаки ордена *Св. Александра Невскаго* Высочестепенному Патріарху *Эчмиадзину*, Католикосу всѣхъ Армянъ, *Иоаннесу*.

— Высочайшими Грамотами Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: ордена *Благо Орла*, Сенаторъ Тайный Совѣтникъ *Мавринъ*, и *Св. Станислава 1-й степени*, Наказной Атаманъ Кавказскаго Литвианскаго Казачьяго полка, Генераль-Маіоръ *Верзилинъ*.

— Высочайшими Грамотами, 5-го и 6-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Станислава 1-й степени*, Командующій 5-ю Гвардейскою Пѣхотною бригадою и Командиръ Лейбгвардіи Литовскаго полка, Генераль-Маіоръ *де-Виттисъ*; 2-й степени: Корпуса Инженеровъ Путей Сообщенія Генераль-Маіоръ *Готманъ 1-й*, и состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Ладинскій*.

— Высочайшими Грамотами, 1-го Января, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена *Св. Владимира 2-й степени*, Тайные Совѣтники, Сенаторы *Козубей 1-й* и *Писаревъ*.

— Высочайшими Грамотами, 6-го Декабря, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами: Ордена *Св. Станислава 1-й степени*: Генераль-Маіоры: Командиръ Лейбъ-Кирасирскаго Его Высочества Наслѣдника Цесаревича полка, *Жадовскій*; Командующій Резервною дивизіею 4-го Пѣхотнаго Корпуса, *Роговскій 2-й*, и Военный Губернаторъ города Тулы и Тульскій Гражданскій Губернаторъ, *Зуровъ 1-й*.

— Высочайшими Грамотами Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами Ордена *Св. Станислава 1-й степени*, Генераль-Маіоры: Слободско-Украинскій Гражданскій Губернаторъ и Исполняющій должность Военнаго Губернатора города Харькова, Князь *Трубецкой 2-й*, и состоящій по Арміи *Лагуновъ*.

WIAOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, dnia 13 Stycznia.

NOWINY DWORU.

Dnia 6 b. m. w dzień święta Zjawienia się Pańskiego i połączonej z niemi rocznicy urodzin JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ KSIĘŻNY ANNY PAWŁOWNY, celebrowana była w Pałacu Zimowym przez Najprzewielebniejszego Metropolitę *Jonasza* Msza Święta w obecności NAJJAŚNIEJSZYCH PAŃSTWA CESARZA JEJOMOŚCI i CESARZOWEY JEYMOŚCI, ICH CESARSKICH WYSOKOŚCI, PAŃNA NASTĘPCY CESARZEWICZA, PAŃ WIELKICH KSIĘŻNICZEK *MARYI NIKOŁAJEWNY* i *OLGI NIKOŁAJEWNY* i Jaśnie Oświeconego Xięcia *Piotra* Oldenburskiego, Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Urzędnicy Dworu, Jenerałowie, Sztaby i Ober-Oficerowie wszelkiego stopnia Gwardyi, woysk liniowych i marynarki znajdowali się na Mszy, po której nastąpiła przez pałacowe sale processya do urządzonego na brzegu Newy *Jordanu*, gdzie odbył się ze zwykłą uroczystością obrzęd święcenia wody, przy odgłosie dział z twierdzy *Petro-Pawłowskiej*, a potem skrapianie wodą święconą chorągwi i sztandarów Grenadyerów Pałacowych, półków Gwardyi i Woyskowych Zakładów wychowania.

(G. S. P.)

— Przez Najwyższy Dyplomata, 27-go Grudnia, Najłaskawiey udarowany brylantowemi znakami orderu *Sw. Alexandra Newskiego*, Wysoko-stopniowy Patryarcha *Eczmiadzinu*, Katolikos wszystkich Ormianów, *Joannes*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, Najłaskawiey mianowani Kawalerami orderów: *Orła Białego*, Senator *Radca Tajny Mawrin*, i *Sw. Stanisława 1-go stopnia*, Zarządzający Ataman Kawkazkiego Liniowego Kozackiego półku, Jenerał-Major *Werzilin*.

— Przez Najwyższe Dyplomata 5-go i 6-go Grudnia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami orderu *S. Stanisława 1-go stopnia*, Dowódzcy 5-tą brygadą Gwardyi pieszej i Dowódzca Leib-Gwardyi półku Litewskiego Jenerał-Major *Witt*; 2-go stopnia, Korpusu Inżynjerów dróg komunikacyi Jenerał-Major *Hotman 1-szy*, i liczący się w Armii Jenerał-Major *Ładiński*.

— Przez Najwyższe Dyplomata 1-go Stycznia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami orderu *S. Włodzimierza 2-go stopnia*, Radycy Tajni: Senatorowie *Kozubey 1-szy* i *Pisarew*.

— Przez Najwyższe Dyplomata 6-go Grudnia, Najłaskawiey mianowani Kawalerami orderu *Sw. Stanisława 1-go stopnia*, Jenerał-Majorowie: Dowódzca półku Leib-Kiryssyerów Jego Wysokości Następcy Cesarzawicy *Żadowski*; Dowódzca Rezerwowey dywizyi 4go korpusu pieszego *Rogowski 2-gi*, i Gubernator Wojenny miasta Tuły i Tulski Gubernator Cywilny, *Zurow 1-szy*.

— Przez Najwyższe Dyplomata, Najłaskawiey mianowani Kawalerami orderu *Sw. Stanisława 1-go stopnia*, Jenerał-Majorowie: *Słobodzko-Ukraiński* Gubernator Cywilny i pełniący obowiązek Wojennego Gubernatora miasta *Charkowa*, Xiążę *Trubecki 2-gi*, i liczący się w Armii *Łagunow*.

— Тайные Совѣтники, Сенаторы *Дивовъ* и *Родофиникинъ*, Всемилостивѣйше пожалованы въ Дѣйствительные Тайные Совѣтники.

— Сенаторъ, Тайный Совѣтникъ *Корниловъ*, Всемилостивѣйше уволенъ, по прошенію его, по разстроенному его здоровью, отъ службы.

— Шталмейстеру Высочайшаго Двора *Беклемішеву*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Вице-Президентомъ Придворной Конюшенной Конторы.

— Высочайшими Приказами 29 и 30 минушаго Декабря уволены отъ службы: состоящіе по Кавалеріи: Генераль-Лейтенантъ *Слатвинскій 1-й* и Генераль-Маіоръ *Рикордъ*, оба съ мундирами и пенсіонами полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года. Состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Дувингъ 1-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года. Состоящіе по Кавалеріи Генераль-Маіоры: Князь *Гагаринъ 1-й* и *Беклемішевъ 1-й*, оба съ мундирами и пенсіонами: первый одной трети оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года, а послѣдній двухъ третей жалованья. Состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Бриземанъ фонъ Неттингъ*, съ мундиромъ и пенсіономъ двухъ третей оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года. Членъ бывшаго Экономическаго Комитета Военныхъ Поселеній, состоящій по Артиллеріи Полковникъ *Дриль 1-й*, Генераль-Маіоромъ, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года; — 2-го Января; состоящіе по Кавалеріи Генераль-Маіоры: Графъ *Игельстромъ* и *Гордѣевъ*, оба съ мундирами и пенсіонами: первый двухъ третей, а послѣдній полнаго жалованья. Состоящій по Арміи Генераль-Маіоръ *Ланпа 1-й*, съ мундиромъ и пенсіономъ полнаго оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6 Декабря 1827 года.

— Высочайшимъ Приказомъ, 7-го Января, опредѣленъ въ службу Генераль-Маіоръ *Бахтинъ*, съ состояніемъ по Кавалеріи; уволены отъ службы: находящійся при Инспекторѣ всей Поселенной Кавалеріи, для особыхъ порученій, состоящій по Кавалеріи Полковникъ *Лажманъ*, за болѣзнію, Генераль-Маіоромъ съ мундиромъ и пенсіономъ одной трети оклада, опредѣленнаго Уставомъ 6-го Декабря 1827 года; находящійся въ С. Петербургскомъ Комитетѣ Городскихъ Строеній, состоящій по Кавалеріи Генераль-Маіоръ *Манзей*, съ мундиромъ и пенсіономъ двухъ третей жалованья. (Р. И.)

— Высочайше утверждены, изъ избранныхъ Дворянствомъ кандидатовъ, Губернскими Предводителями Дворянства: Кіевскимъ, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Графъ *Тышкевичъ*; Херсонскимъ, Подполковникъ *Эрдель*; Черниговскимъ, Коллежскій Ассессоръ *Марковичъ*.

— Въ 10-й день Іюня 1833 года, главный городъ Финляндіи, Гельсингфорсъ, былъ осчастливленъ въ первый разъ Высочайшимъ посѣщеніемъ Государыни Императрицы АЛЕКСАНДРЫ ТЕОДОРОВНЫ. Въ воспоминаніе сего незабвеннаго событія, жители, будучи движимы чувствами вѣрнопoddаннической преданности и общаго желанія, съ Высочайшаго соизволенія Его Императорскаго Величества, посредствомъ добровольныхъ пожертвованій, соорудили памятникъ на томъ самомъ мѣстѣ, гдѣ Государыня Императрица, въ сопровожденіи Августѣйшаго Супруга, изволила ступить на берегъ.

Памятникъ сей, въ видѣ обелиска, изъ красноватаго шлифованнаго гранита, на таковомъ же пьедесталѣ, возвышается нынѣ на набережной. На вершинѣ обелиска паритъ на шарѣ двуглавный орелъ, изъ вызолоченной бронзы. На пьедесталѣ начертана надпись, со стороны города, по-Фински, а со стороны моря по-Латыни:

„ИМПЕРАТРИЦѢ АЛЕКСАНДРѢ, въ первый разъ посѣтившей столицу Финляндіи 29-го Мая 1833.“
10-го Іюня

Для освященія памятника избрано было 6-е Декабря, день тезоименитства Августѣйшаго Монарха.

Помощникъ Финляндскаго Генераль-Губернатора, Генераль-Лейтенантъ *Теслевъ*, по прошествіи процессіи мимо построенныхъ въ парадѣ насупротивъ монумента, Лейбъ-Гвардіи Финскаго Стрѣлковаго баталіона и 1-го Финскаго флотскаго экипажа, остановился, окруженный Сенатомъ и генералитетомъ, подлѣ памятника, произнесъ приличную рѣчь. Вечеромъ весь городъ, съ новооткрытымъ монументомъ, и крѣпость Свеаборгъ были прекраснымъ образомъ иллюминированы, Генераль-Лейтенантъ *Теслевъ* пригласилъ къ себѣ на балъ многочисленную публику. (С. П.)

— Въ Высочайшемъ Указѣ, даномъ Господину Военному Министру, 5-го Января, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, изображено: „Назначивъ учредить въ г. Полтавѣ Ка-

— Радцы Тайны, Сенаторовѣ *Дивовъ* и *Родофиникинъ*, Найтаскавией вынесени zostali на Рзeczywistych Radców Тайныхъ.

— Сенатор, Радца Тайны *Корнитовъ*, Найтаскавией uwolniony ze służby на własną swą prośbę, z przyczyny zruynowanego zdrowia.

— Конюшему Найвысшего Двору *Беклемішеву*, Найтаскавией rozkazano być Wice-Prezydentem Nadwornego Kantoru Stajni.

— Przez Найвысшаго rozkazy dzienne 29 i 30 przeszłego Grudnia, uwolnieni zostali ze służby: liczący się w Kawaleryi: Jenerał-Porucznik *Statwiński 1-szy* i Jenerał-Major *Rikord*, oba z mundurami i pensjami zupełnego wyznaczenia podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku. Liczący się w Armii Jenerał-Major *Duwing 1-szy* z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku. Liczący się w Kawaleryi Jenerał-Majorowie: Xiążę *Gagarin 1-szy* i *Beklemiszew 1-szy*, oba z mundurami i pensjami, pierwszy jednej trzeciej wyznaczenia, podług ustawy 6-go Grudnia 1827, a ostatni dwóch trzecich pensyi. Liczący się w Armii Jenerał-Major *Briseman von Netting* z mundurem i pensją dwóch trzecich wyznaczenia, podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku. Członek byłego Ekonomicznego Komitetu Osad Wojskowych, liczący się w Artylleryi Półkownik *Dril 1-szy*, Jenerał-Majorem z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku. — 2-go Stycznia: liczący się w Kawaleryi Jenerał-Majorowie: Hrabia *Igelstrom* i *Gordiejew*, oba z mundurami i pensjami: pierwszy двухъ третей, a ostatni zupełnego wyznaczenia. Liczący się w Armii Jenerał-Major *Lappa 1-szy*, z mundurem i pensją zupełnego wyznaczenia, podług ustawy 6-go Grudnia 1827 roku.

— Przez Найвысшего rozkaz dzienny, 7-go Stycznia, przyjęty do służby Jenerał-Major *Bachtin*, z przeznaczeniem liczenia się w Kawaleryi; uwolnieni ze służby: zostający przy Inspektorze całej osiedlonej Kawaleryi Półkownik *Lachmann*, z przyczyną choroby, w randze Jenerał-Majora z mundurem i pensją jednej trzeciej wyznaczenia, podług Ustawy 6-go Grudnia 1827 roku; zostający w Komitecie St. Petersburgskim mieyskich budowli, liczący się w Kawaleryi Jenerał-Major *Manzej*, z mundurem i pensją двухъ третей płacy. (R. I.)

— Найвысше утверждены zostali z wybranych przez Dworzaństwo Kandydatów, Gubernialnemi Marszałkami: Dworzaństwa Kijowskim, Rzeczywisty Радца Stanu Hrabia *Tyszkiewicz*; Chersońskim, Podpółkownik *Erdeli*; Czernihowskim, Assesor Kollegialny *Markowicz*.

— W 1833 roku, w dniu 10 Czerwca, Найясніеysza Cesarzowa JEYMOŚĆ ALEXANDRA FEODOROWNA poraz pierwszy odwiedzić raczyła główne miasto Finlandyi, Helsingfors. Na pamiątkę tego szczęśliwego wypadku, mieszkańcy, jednozgodnemi przejęci uczuciami wiernych poddanych, za Найвысшемъ zezwoleniem Найясніеyszego PANA, z dobrowolnych składek, wzniesli pomnik на тѣmsamém mieyscu, gdzie Найясніеysza PANI, w towarzystwie Найясніеyszego Mażonka Swego на brzeg stąpiła.

Pomnik ten, w kształcie obeliska, z czerwonego granitu на takimże piedestale, stoi już на wybrzeżu. Na szczycie wznosi się на kuli dwugłowy орелъ, z wyłaczanego śpiżu. Na piedestale są następnе napisy, od strony miasta по Fińsku, а od morza по łacinie:

„CESARZOWEY ALEXANDRZE, która poraz pierwszy odwiedziła stolicę Finlandyi 29 Maja 1833.“
10 Czerwca

Na poświęcenie pomnika wybrano rocznicę Imienia Найясніеyszego PANA, dzień 6-ty Grudnia.

Pomocnik Jenerał-Gubernatora Finlandyi, Jenerał-Porucznik *Tieslew*, по przeciagnieniu processyi przed pomnikiem i przed uszykowaniem w paradyzie batalionem Gwardyyskim Fińskich Strzelców i 1-ym Morskim Fińskim Ekwipażem zatrzymał się, i otoczony Senatem i Jenerałami, miał stosowną mowę. Wieczorem był świetny bal u Jenerał-Porucznika *Tieslewa*; miasto, twierdza Sweaborg i nowo wystawiony pomnik wspinałе były oświecone. (P. P.)

— W Найвысшемъ ukazie, danym Panu Wojennemu Ministrowi, 5-go Stycznia, z własnoręcznym JEgo Cesarzowskiej Mości podpisem, wyrażono: „Postanowiwszy założyć w m. Połtawie Korpus Kadecki, i pragnąc, a-

детскій Корпусъ, и желая, чтобы и сіе полезное военное учрежденіе служило памятникомъ знаменитой побѣды, одержанной подъ Полтавою Императоромъ ПЕТРОМЪ Первымъ, повелѣваю: Корпусъ сей именовать *Петровскимъ-Полтавскимъ*, и день учрежденія онаго праздновать ежегодно въ день побѣды, 27 Июня, дабы и воспитывающіеся въ семь заведеній молодые дворяне, готовясь также на поприще военное, воспоминали болѣе и болѣе о той славі, которую стяжали нѣкогда ихъ предки на поляхъ Полтавскихъ, и одушевляясь ихъ подвигами, стремились и сами содѣлаться вѣрными сынами отечества и достойными слугами Престола.“ (Р. И.)

— Въ слѣдствіе ходатайства Г. Новороссійскаго и Бессарабскаго Генералъ-Губернатора, Государь Императоръ, по представленію Г. Министра Финансовъ, и согласно Положенію Комитета Гг. Министровъ, 5-го и 19-го Ноября 1835 года, Высочайше соизволилъ на учрежденіе въ городѣ Одессѣ нѣкоторыми изъ тамошняго купечества, Новороссійской Морской Страховой Компаніи, на слѣдующихъ главнѣйшихъ, представленныхъ учредителями ея, основанійхъ: 1) Компанія сія основывается на 10 лѣтъ, если въ теченіе сего времени не окажутся важныя убытки. 2) Капиталь ея назначается въ 1 милл. руб. ассигнаціями, и имѣть составиться изъ 1,000 акцій, каждая по 1,000 руб. ассигнаціями; въ случаѣ же надобности, Компанія представляетъ себѣ и увеличить оный, выпускомъ еще до 1,000 акцій, по той же цѣнѣ. 3) Приобрѣтеніе акцій допускается лицамъ всякаго состоянія, и каждый акціонеръ участвуетъ въ общихъ собраніяхъ акціонеровъ. 4) Получающій акціи, вноситъ за каждую, въ число опредѣленной ея цѣны, десятую часть, т. е. по 100 руб.; а въ уплатѣ, по востребованію, остальныхъ 900 руб. представляетъ благонадежное поручительство, или же, вмѣсто сего послѣдняго, въ правѣ внести остальную сумму наличными деньгами, въ каковомъ случаѣ, имѣть получать отъ Компаніи на сіи 900 руб. ежегодно по 4%. 5) Управленіе Компаніею поручается избираемымъ изъ акціонеровъ шести лицамъ, — тремъ, въ званіи Директоровъ, и тремъ въ помощь имъ, въ видѣ Советниковъ. 6) Она будетъ принимать на весь и на обыкновенный страхъ суда, товары, деньги, и проч., по ежегодно устанавливаемымъ ею цѣнамъ страховыхъ премій, но на одномъ и томъ же суднѣ не болѣе 8 процентовъ основнаго своего капитала, дабы не подвергнуть его большимъ морскимъ несчастіямъ. 7) Въ случаѣ какого либо спора по застрахованію, оный будетъ разбираемъ миролюбиво съ обѣихъ сторонъ, т. е. Компаніи и застрахователемъ, или третейскимъ судомъ: вообще же Компанія имѣть руководствоваться въ своихъ дѣйствіяхъ существующими по застрахованію узаконеніями. 8) Прибыли на акціи будутъ раздаваться ежегодно, при полученіи коихъ, каждый акціонеръ уступаетъ изъ оныхъ по 6%, 3 въ пользу какого либо богоугоднаго заведенія, а другіе 3 въ пользу конторщиковъ Компаніи. Дальнѣйшія затѣмъ подробности сей Компаніи опредѣлены въ составленномъ учредителями ея Положеніи. О семъ Высочайшемъ повелѣніи объявлено Указомъ Правительствующаго Сената, Декабря 30-го дня 1835 года. (К. Г.)

Одесса, 24-го Декабря.

Холодъ продолжается у насъ съ необыкновеннымъ постоянствомъ и суровостію. Въ Субботу утромъ термометръ опускался до 20 градусоѡвъ. Обѣ наши гавани и часть рейды покрылись льдомъ.

— Извѣстія изъ Турціи: *Константинополь 16-го Декабря.* — Новый Греческій Патріархъ, *Григорій*, прибылъ на сіихъ дняхъ изъ Сереса, и имѣлъ аудіенцію у Визиря, который принялъ его по обычному церемоніалу и вручилъ ему патріаршее облаченіе. (Од. В.)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

П р у с с і я.

Берлинъ, 17-го Января.

Датскій Король пожаловалъ Капитану *Богуславскому*, Бреславскому Астроному, за открытіе названной по имени его кометы, недавно установленную симъ Монархомъ медаль, за астрономическія открытія.

— Его Кор. Высочество, Герцогъ *Кумберландскій*, отправился отсюда въ Лондонъ. (D. P.)

А в с т р і я.

Вѣна, 6-го Января.

Князь *Меттернихъ* не принялъ Повѣреннаго въ Испанскіхъ дѣлахъ, присланнаго Королевою *Христиною*.

— Пишутъ изъ Мюнхена, что тамъ говорили о предстоящемъ бракосочетаніи одного молодого Ко-

жебы ten поżyteczny rycerski zakład służył za pomnik wielkiego zwycięstwa, odniesionego pod Poltawą przez Cesarza PIOTRA Pierwszego, Rozkazując: Korpus ten nazywać *Piotrowskim - Poltawskim*, i dzień założenia jego obchodzić corocznie w rocznicę zwycięstwa, 27-go Czerwca, ażeby i wychowujący się w tym zakładzie młodzi Dworzanie, również sposobiąc się do dzieł rycerskich; rozpamiętywali coraz więcej a więcej o tey sławie, jaką otrzymali niegdyś ich przodkowie na polach Poltawy, a razem, żeby się ożywiając ich dziełami, usiłowali i sami stać się wiernymi synami oyczyzny i godnymi sługami Tronu.“ (R. I.)

— Skutkiem starań P. Nowo-Rossyyskiego i Bessarabskiego Jenerał-Gubernatora, Cesarz Jegomości, po przedstawieniu P. Ministra Skarbu, i stosownie do postanowienia Komitetu PP. Ministrów, dnia 5 i 19 Listopada 1835-go roku, Najwyższ zezwolił na zawiązanie w mieście Odessie przez niektórych tamtejszych kupców Nowo-Rossyyskiej Morskiej Assekuracyjnej Kompanii, na głównych niżej opisanych, przez założycieli przedstawionych jej zasadach: 1) Kompania ta zawiązuje się na lat 10, jeżeli w ciągu tego czasu nie okażą się ważne straty. 2) Kapitał jej naznaczą się 1 milion rubli assygn., i ma się złożyć z 1,000 akcyj, każda po 1,000 rubli assygnacyami; w zdarzeniu zaś potrzeby, Kompania zostawuje sobie go powiększyć, przez wypuszczenie jeszcze 1,000 akcyj w teyże cenie. 3) Nabycie akcyj dozwala się osobom wszelkiego stanu, i każdy akcyonista uczestnikiem jest ogólnych zgromadzeń akcyonistów. 4) Biorący akcyje, wnoszą za każdą, na rachunek ustanowionej ich ceny, dziesiątą część, t. j. po 100 rubli; a na opłatę, po zapotrzebowaniu, pozostałych 900 rubli składa pewną porcję, albo zamiast tey ostatnie, ma prawo wniesić pozostałą summę w gotowych pieniądzech; w takim przypadku, ma otrzymać od Kompanii od tych 900 rubli corocznie 4%. 5) Zarząd Kompanii porucza się wybieranym z pomiędzy akcyonaryuszów sześciu osobom, — trzem z nazwaniem Dyrektorami, a trzem do ich pomocy, jako Radców. 6) Kompania przyu- mować będzie na całą i na zwyczajną assekuracją okręty, towary, pieniądze, i t. d. podług cen corocznie przez nią stanowionych assekuracyjnych premii, ale na jednym i tymże okręcie nie więcej nad 8 procentów zakładowego swego kapitału, ażeby nie wystawić go na wielkie morskie nieszczęścia. 7) W zdarzeniu jakiegokolwiek sporu względnie zaassekurowania, będzie rozszadzany sposobem ugodliwym z obu stron, t. j. Kompanii i assekurantem, czyli przez Sąd polubowny; w ogólności zaś Kompania ma się trzymać w czynnościach swoich, będących o assekurowaniu Ustaw. 8) Zyski od akcyj będą rozdzielane corocznie, przy otrzymaniu których, każdy akcyonista ustępuje z nich po 6%, 3 na rzecz jakiegokolwiek dobroczynnego zakładu, a 2gie 3 na rzecz pracujących w kantorze Kompanii. Dalsze zatęm szczegóły tey Kompanii opisane są w Ustawach jej zawiązania. O tym Najwyższm rozkazie obwieszono przez Ukaz Rządzącego Senatu. Grudnia 20-go dnia 1835 roku. (G. H.)

Одесса, 24-го Grudnia.

Zimno trwa u nas z niezwyčajną ciągłością i sуровоціą. W sobotę zrana termometr spadał do 20 stopni. Obiedwie przystanie nasze i część рейды zamarzyły.

— Wiadomości z Turcyi: *Константинополь 16-го Grudnia.* — Nowy Patryarcha Grecki, *Grzegorz*, przybył temi dniami z Seres, i miał posłuchanie u Wezyra, który przyjął go podług zwyczajnego церемоніалу i wręczył mu patryarsze ubiory. (G. Od.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P r u s s y j a.

Berlin, dnia 17 Stycznia.

Król Duński udzielił raczył Kapitanowi *Bogusławskiemu*, Astronomowi w Wrocławiu, za odkrycie nazwanego od jego imienia komety, medal niedawno ustanowiony przez tego Monarchę, za odkrycia astronomiczne.

— Jego Królewiczowska Mość, Xiążę *Cumberland*, odjechał ztąd do Londynu. (D. P.)

A u s t r y a.

Wiedeń, dnia 6 Stycznia.

Xiążę *Metternich* nie przyjął sprawującego interessa hiszpańskie, przystanego przez Królową *Krystynę*.

— Piszą z Monachium, że tam mówiono o układaném małżeństwie pewnego młodego Króla, z Dziedzicz-

роля съ наследницею престола одного изъ большихъ Государствъ. (G. C.)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 12-го Января.

Король занимался вчера по очереди съ Президентомъ Совѣта, Великимъ Хранителемъ печати, Министрами: Внутреннихъ Дѣлъ, Морскихъ и Торговли.

— Споръ, недавно происшедшій между здѣшними Роялистами, заставилъ Виконта *Ларошфуко* помѣстить въ газетѣ *de France*, слѣдующее письмо: „М. Г. Сколь ни прискорбно мнѣ видѣть усилія, посвятае между Роялистами плевеблы раздора, по поводу отреченія *Карла X*. и однакожь удостовѣрился, что сіе несогласіе тѣмъ менѣе возможно, что оно произошло по ошибкѣ. Во время путешествія моего въ Прагу, я самъ слышалъ отъ *Карла X*. ясными словами, что онъ отказался, и что отъ сего возобновленнаго имъ за границею отреченія онъ никогда не отступитъ. И какъ я уполномоченъ Его Величествомъ повторить сіи слова: то я нынѣ почитаю долгомъ моимъ объявить о томъ всенародно. Пусть сіе краткое, но точное объявленіе положить конецъ тѣмъ возмутительнымъ внушеніямъ, кои конечно суть дѣломъ враговъ нашихъ и кои безъ сомнѣнія въ Прагѣ возбуждаютъ негодованіе почитаемаго мною Государя! Примите и пр. Парижъ, 11 Января 1836.

(Подписалъ) Виконтъ *де Ларошфуко*.

— По извѣстіямъ Нью-Йоркской газеты, Французскій Повѣренный въ Вашингтонѣ, Г-нъ *Лажо*, уклонился отъ приглашенія Президента *Джаксона* на дипломатическій обѣдъ, поелику онъ почиталъ посольство на конгрессъ оскорбленіемъ своего Правительства.

— Пожаръ, происшедшій ночью съ 6 на 7 ч. сего м. въ Бордо, постигъ двухъ тамошнихъ винопродавцевъ *Шпрегера* и *Моца*; однакожь запасы ихъ были застрахованы. 3,000 бочекъ наилучшаго вина и водки были истреблены пламенемъ, и только съ большимъ трудомъ спасли сосѣдственные погреба.

— На биржѣ нѣкоторыя особы, коимъ будто бы извѣстна тайна *Мендизабалы*, говорили, что онъ заключилъ съ Англійскою компаніею договоръ, отдать имъ всѣ Испанскіе рудники. Говорятъ, что Генералу *Алавѣ* сдѣлано это порученіе.

13-го Января.

Князь *Таллейранъ* третьяго дня, а Россійскій Посолъ вчера, были приняты Королемъ.

— Лордъ *Кантербури*, бывшій долгое время подъ именемъ *Маннерсъ Суттона* Ораторомъ Англійскаго Нижняго Парламента, присутствовалъ позавчера въ засѣданіи Палаты Депутатовъ.

— Г-нъ *Лафиттъ* все еще недомагаетъ, прошедшую ночь было ему очень дурно.

14-го Января.

Судя по тому обороту, которое принимаетъ въ Палатѣ Перовъ процессъ Апрельскихъ подсудимыхъ въ Парижскомъ дѣлѣ, процессъ *Фіески* дойдетъ поочереди въ первыхъ числахъ будущаго мѣсяца. *Фіески*, *Пепенъ*, *Морей* и *Боаро* третьяго дня сообщено опредѣленіе Палаты Перовъ, коимъ они объявлены обвиняемыми. Известно, по закону, что сіе сообщеніе бываетъ за двѣ недѣли до открытія прѣвій. Между различными вещами, посланными вчера *Морею* въ темницу, были два отравленные апельсина, которые тотчасъ возвращены Генераль-Прокуратору.

— По министерской газетѣ Г-нъ *Боа-ле-Комтъ*, заступитъ мѣсто Г-на *Серрюрье* въ званіи Французскаго Посланника при Соединенныхъ Северо-Американскихъ Штатахъ; однакожь онъ не прежде отправится къ своему посту, какъ по совершенномъ восстановленіи отношеній между обоими государствами.

— Бюлетени о здоровьѣ Г-на *Лафитта* сегодня отзываются лучше. Онъ счастливо перенесъ опасной переломъ.

— Г-нъ *Оссонвилъ* на сихъ дняхъ женится на дочери Герцога *Броли*. Говорятъ также о предстоящей женитьбѣ Герцога *Крусселъ* съ дѣвницею *Таллузъ*, внучкою Графа *Роа*, которая, какъ извѣстно, имѣетъ отъ 15 до 20 милліон. франковъ.

— *Шатобриановъ* переводъ *Мильтона* выдетъ первыхъ чиселъ будущаго мѣсяца.

15-го Января.

Король присутствовалъ третьяго дня, три часа въ Министерскомъ Совѣтѣ, а вчера давалъ Маршалу *Жерару* аудіенцію.

— *Journal des Débats* извѣщаетъ, что сужденія процесса *Фіески*, начнутся 30 Января въ Субботу. Экзекуторъ Палаты Перовъ вчера ввечеру объявилъ сіе опредѣленіе главному подсудимому и 3-мъ его участникамъ. *Фіески* просилъ Барона *Паскье* назначить, кромѣ Адвокатовъ *Паркена* и *Ше-д'Э-*

къ трои одного зъ Великихъ Мочарствъ. (G. C.)

FRANCUA.

Парыжъ, дня 12 Стычня.

Крѳль kolejno pracowalъ wczora zъ Prezydentemъ Rady, Wielkimъ Straznikiemъ Pieczęci; zъ Ministrami: spraw wewnętrznych, marynarki i handlu.

— Spórъ zaszy niedawno między tuteyszemi royalistami, był przy czyną, że Vice-Hrabia *Larochefoucault* um escił wъ *Gazette de France* listъ następujący: „M. P. Jakkolwiek smutno mi widzieć starania, do zaszczenia między Royalistami nasienia niezgody, zъ przyczynyъ zъrzczenia się *Karola X*; jednakże przekonalem się, że niezgoda ta, témъ mniej jestъ podobną, iż stala się przezъ omytkę. Podczasъ podróży mojej do Pragi, samъ słyszałem odъ *Karola X-go* wyraźnie, że onъ zъrzekł się, i że tego wymówionego przezeń za granicą zъrzczenia się nigdy nie odstąpi. A ponieważ umocowany zostałem odъ J. K. Mości powtórzyć te słowa: zatemъ przeczytuję sobie terazъ za obowiązekъ ogłosić to publicznie. Niechay to krótkie, ale dokładne objawienie, położy koniecъ tymъ zaburzającymъ wrażeniomъ, które, zapewne, są dziełemъ naszychъ wrogów, i którzy bezъ wątpienia wъ Pradze obudzają gniewъ szanowanego przezъ siebie Monarchy! Chciey przyjąć i t. d. Paryжъ 11 Стычня 1836. (podpisalъ) Vice-Hrabia *Larochefoucault*.

— Podługъ gazetъ zъ Nowego-Yorku, Pełnomocnikъ Francuzki wъ Waszyngtonie P. *Pajol*, wymówiłъ się odъ zaproszenia Jenerała *Jacksona* na obiadъ dyplomatyczny, gdyż onъ poselstwo do Kongressu poczytałъ ubliżeniemъ dla swojego Rządu.

— Pożarъ, który się zdarzyłъ wъ nocy zъ dnia 6 на 7 t. m. wъ Bordeaux, zniszczyłъ dwóchъ tamiecznychъ winiarzy *Sprengera* i *Moza*, jednakъ zapasy ichъ były zabezpieczone. 3,000 beczekъ najlepszego вина i wódki staly się ofiarą płomieni, i tylko zъ wielką pracą ocalone zostały sąsiedzkie sklepy.

— Niektóre osoby na giełdzie, którymъ jakoby jestъ wiadoma tajemnica *Mendizabala*, mówily, że onъ zawarłъ zъ kompanią angielską umowę, odstąpić jejъ wszystkie hiszpańskie kopalnie. Mówią, że Jenerałowi *Alava*, zlecono to poruczenie.

Dnia 13.

Xiąże *Talleyrand* wczora, a Poseł Rosyyski wczora, mieli u Krѳla przyjęcie.

— Lordъ *Kanterbury*, który długo podъ imieniemъ *Manners-Suttona* byłъ mówcą Angielskiej Izby Niższej, byłъ obecny wczora na posiedzeniu Izby Deputowanychъ.

— P. *Lafitte* jeszcze cokolwiek nie domaga, przeszłej nocy bardzo źle się miałъ.

Dnia 14.

Sądząc zъ tego obrótu, jaki wъ Izbie Parówъ przybiera processъ kwietniowychъ przestępcówъ zъ kategorii Paryzkiej, sprawa *Fieschiego* przypadnie zъ kolei pierwszychъ dni następującego miesiąca. *Fieschiemu*, *Pepinowi*, *Moreyowi* i *Boireau* wczora objawione zostało postanowienie Izby Parówъ, przezъ które oni uznani są za oskarżonychъ. Wiadomo, że postanowienie to podługъ prawa, bywa objawiane dwoma tygodniami przedъ zaczęciemъ rozpraw. Między różnemi rzeczami, poslanemi wczora *Moreyowi* do więzienia, znajdowały się dwie zatrute apelryny, które natychmiastъ odesłano Jeneralnemu Prokuratorowi.

— Podługъ gazety ministeryalney, P. *Bois le Comte* zastąpi miejsce P. *Serrurier* wъ urzędzie Posła Francuzkiego przy Stanachъ Zjednoczonychъ Ameryki Północney; jednakże nie pierwey uda się na miejsce swego przeznaczenia, ażъ po zupełnemъ przywróceniu związkówъ między obydwoма państwami.

— Biuletyny o zdrowiu P. *Lafitte* dzisiaj donoszą, iż szczęśliwie przebyłъ niebezpieczne przesilenie się.

— P. *Ossonville* zaślubia wъ tychъ dniachъ córkę Xiącia *Brogie*. Mówią także, o mającémъ bydź zaślubieniu Xiącia *Croussel* zъ córką P. *Talluë*, wnuczką Hrabiego *Roy*, która, jakъ wiadomo, ma 15 do 20 miliónów fran. — Tłumaczenie *Miltona* przezъ *Chateaubriand*, wyudzie zъ druku pierwszychъ dni następującego miesiąca.

Dnia 15.

Krѳль wczora trzy godziny zasiadałъ wъ Radzie Ministrówъ, a wczora Marszałkowi *Gérard* dawałъ posłuchanie.

— *Journal des Débats* donosi, że sądenie processu *Fieschiego* zacznie się dnia 30 Стычня wъ sobotę. Ekzeкуторъ Izby Parówъ wczora objawiłъ to postanowienie głównemu przestępcy i trzemъ jego współtowarzyszomъ. *Fieschi* prosiłъ Barona *Pasquier* przeznaczyć, opróczъ адвокатówъ *Parquin* i *Chaux d'Estange*, jego obrońcą zъ

станжъ, официально защитителемъ его Адвоката Паторни, который Корсиканецъ. Фіески кажется, что сей Адвокатъ дастъ понятие о правахъ Корсиканцевъ и объяснить его преступленіе чувствомъ мщенія, коимъ онъ воспламененъ былъ противу правленія за мнимыя противузаконности, коихъ онъ сдѣлался жертвою.

— Увѣряють, что въ теченіи послѣдняго мѣсяца Декабря въ Игорныхъ домахъ въ столицѣ было гораздо меньше посѣтителей, нежели въ прошедшемъ году въ то же время, и однакожь доходъ оныхъ въ 1835 году простирался до 8,282,364 франк. (A.P.S.Z.)

Великобританія и Ирландія.
Лондонъ, 12-го Января.

Вчера по полудни въ Департаментъ Иностранныхъ Дѣлъ былъ Кабинетный Совѣтъ, продолжавшійся 1½ часа, въ коемъ присутствовали: Лорды Мельбурнъ, Джонъ Руссель, Пальмерстонъ, Гленельзъ, Минто, Голландъ и Говикъ, Сиръ Джонъ Гобгоузъ и Г-да Спрингъ Рейсъ и П. Томсонъ.

— Лордъ Бромъ, единственный сынъ Графа Корнваллиса, умеръ на 22 году, и чрезъ сіе сестра его, Леди Мартенъ, осталась единственною наследницею сего древняго дома, которому владѣнія Бромъ принадлежали уже со времени Ричарда II.

— Баронъ Сампайо, бывший Генеральнымъ Консуломъ Донна Мигуэля, здѣсь умеръ.

— Г-ну Шеридану и супругъ его, по смерти отца послѣдней, Генераль - Лейтенанта Сиръ Колмаунъ Гранта, досталось ежегоднаго дохода 5,000 фунт., остатокъ имѣнія, въ наказаніе за похищеніе жены, назначенъ въ пользу ихъ дѣтей.

— Въ Лимерикъ въ Ирландіи, за нѣсколько предъ симъ дней, былъ пожаръ, во время коего сгорѣлъ большой запасной магазинъ Купца Русселя, цѣною въ 30,000 фунт.

— Опять одинъ корабль, посланный на китовые промыслы, изъ пролива Дависа возвратился къ Оркнейскимъ островамъ. По показанію Капитана, извѣстнаго о потерѣ въ оной странѣ корабля Гуллеръ, не было для замершихъ кораблей никакой возможности освободиться отъ льда, сею зимою, а потому помянутая экспедиція не принесетъ большой пользы.

— Вооруженія въ Англійскихъ военныхъ пристаняхъ продолжаютъ съ большою дѣятельностію.

13-го Января.

Лордъ Дунканнонъ, Великій Хранитель печати, прибылъ сюда изъ Ирландіи.

— Епископы и Духовенство Епископской церкви въ Шотландіи написали посланіе Ирландскимъ своимъ братьямъ, въ коемъ соболзвнуютъ о печальномъ ихъ положеніи, похваляютъ ихъ твердость въ напастьяхъ и страданіяхъ, ободряютъ ихъ къ мужеству, увѣдомляя, что всѣ Епископскія конгрегаціи въ Шотландіи, поспѣшатъ, по возможности, къ облегченію бѣдствій Ирландскаго Протестантскаго духовенства и пришлютъ Примасу Ирландіи собранную сумму.

— Полковникъ Гатиндо изъ Центральной Америки, въ Пятницу имѣлъ съ Лордомъ Пальмерстономъ въ Иностранномъ Департаментѣ совѣщаніе.

— По письмамъ изъ Аѳенъ отъ 11-го Декабря, сказываютъ, Баварскій Король хотѣлъ сдѣлать перемѣны въ Министерствахъ, Посольствахъ и военныхъ вѣдомствахъ. Въ Пирее стоятъ три Британскіе, два Австрійскіе, четыре Россійскіе и одинъ Французскій — корабли; еще ожидаютъ двухъ Британскихъ.

— Калкутская газета отъ 4-го Сентября доноситъ: „Въ Лудіангъ Достъ Могамедъ-Ханъ просилъ Капитана Ваде о помощи и предложилъ ему за вторую экспедицію, которую онъ предпринимаетъ противъ Шейковъ, наступательный и оборотительный союзъ. Кабульскій сверженный Король проводитъ время въ несбыточныхъ мечтахъ, чтобы опять возвратитъ престолъ.“

14-го Января.

Ея Величество, Королева Священнику Робберту Монтемери, въ знакъ уваженія за стихотвореніе его Мессіа, коего выходитъ уже 5-е изданіе, прислала медаль.

— Ихъ Кор. Высочество Герцогиня Кентская и Принцесса Викторія, прибыли изъ Рамсгата въ Кенсингтонскій Дворецъ.

— Spectator утверждаетъ, что при наименованіи Сира Р. Вилсона Полковникомъ, Министровъ вовсе не спрашивали.

— Лордъ Намѣстникъ Ирландіи отказываетъ въ подтвержденіи всѣхъ Мирныхъ Судей, принадлежащихъ къ Оранжистскимъ лбжамъ и непрерывившимъ сихъ связей.

— Доходы Вестминстерскаго Маркиза, по Morning Chronicle, простираются уже теперь ежедневно до 1,000 фунт. стер. и по крайней мѣрѣ вдвое увели-

урѣду адвоката Паторни, который jest Korsykaninem; Fieschi spodziewa się, że ten adwokat da wyobrazenie o obyczajach Korsykanów i objaśni jego przestępstwo przez uczucie zemsty, którą on pałał przeciw Rządowi w mniemanych bezprawiach, których się on stanie ofiarą.

— Zapewniają, że w przeciągu ostatniego miesiąca Grudnia w domach gry w stolicy, hywało daleko mniej gości, aniżeli w roku przeszłym w tymże czasie, a jednak z nich dochód w roku 1835 wynosił około 8,282,364 franków. (A.P.S.Z.)

BRITANIA WIELKA I IRLANDYA.
Londyn, dnia 12 Stycznia.

Wczora po południu w Departamencie Spraw Zewnętrznych była Rada Gabinetowa, która półtorej godziny trwała, a na której znajdowali się: Lordowie Melbourne, John Russel, Palmerston, Glenelgh, Minto, Holland i Howick, Sir John Hobhouse, oraz PP. Spring-Rice i P. Thomson.

— Lord Brome, jedynak Hrabiego Kornwalii umarł w roku 22 wieku swego, przez co siostra jego, Lady Martin, stała się jedyną sukcesorką tego starożytnego domu, do którego dobra Brome należały od czasu Rycharda II-go.

— Umarł tu Baron Sampayo, były Konsul jeneralny Don Miguela.

— Pan Scheridan i małżonka jego, po śmierci oycy tey ostatniey, Jenerał-Porucznika Sir Colqhoun Grant, otrzymali rocznego dochodu 5,000 funt. szterl.; reszta majątku, na ukaranie za uwięzienie żony, przeznaczona dla ich dzieci.

— W Limericku, w Irlandyi, przed kilka dniami zdarzył się pożar, w którym spalił się wielki magazyn żywności Kupca P. Russel, 30,000 funt. szterl. wartości.

— Znowu jeden okręt z posyłanych na półow wielorybów powrócił z zatoki Davis do wysp Orknejskich. Podług opowiadania Kapitana, o stracie w okolicy owey okrętu Huller, nie było dla zamarzłych okrętów żadnego sposobu wydobyć się z lodów w zimie, a tym samym i wysyłająca się wyprawa nie przyniesie wielkiej korzyści.

— Uzbrojenia w Angielskich portach wojennych z wielką czynnością trwają.

Dnia 13.

Lord Duncannon, Wielki Strażnik pieczęci przybył tu z Irlandyi.

— Biskupi i Duchowieństwo Episkopalnego kościoła w Szkocyi, pisali do braci swey w Irlandyi, ubolewając nad smutnym ich położeniem, chwając stałość i wytrwałość w prześladowaniach i cierpieniach, zachęcając do mężstwa, donoszą w tym poselstwie, że wszystkie episkopalne kongregacye w Szkocyi, pospieszą, podług możliwości, ku uldze nieszczęść protestantskiego w Irlandyi duchowieństwa i przysłażą na ręce Prymasa Irlandyi zebraną sumę.

— Półkownik Gatindo, z Ameryki Szrodkowej, w piątek, miał naradę z Lordem Palmerstonem w wydziale stosunków zewnętrznych.

— Podług listów z Aten, pod dniem 11-tym Grudnia, powiadają, że Król Bawarski miał zrobić odmiany w ministeryach, poselstwach i wojskowych zarządach. W pircyjskim porcie stoją 3 Angielskie, 2 Austrzyckie, 4 Rossyjskie i 1 Francuzki okręty, czekają jeszcze dwóch Angielskich.

— Kalkutka Gazeta pod 4 tym Września donosi: „W Ludianagą Dost Mohammed-Chan prosił Kapitana Wade o pomoc, i proponował mu za drugą wyprawę, którą przedsięwzięć przeciwko Szeikom, przymierze zaczepne i odporne. Detronizowany Król Kabulu przepędza czas w marzeniach niepodobnych do ziszczzenia, ażeby tron odzyskać.“

Dnia 14.

Królowa Jeymość, Xiędzu Robertowi Montgomeri, na okazanie szacunku swojego ku poetycznemu dziełu jego Messyasz, którego już dwa wydania wyszły, udarowała medalem.

— II. K.K. Wysokoście Xiężna Kent i Xiężniczka Wiktorya, przybyły z Ramgate do pałacu Kensington.

— Spectator utrzymuje, że względem mianowania Sir R. Wilson na Półkownika, Ministrów zupełnie nie zapytywano.

— Lord Namiestnik Irlandyi odmawia potwierdzenia wszystkich Sędziów pokoju, należących do loż Oranżystowskich, a którzy nie zerwali tych związków.

— Dochody Markiza Westminster podług Morning Chronicle, dochodzą już teraz codziennie do 1,000 funt. szterl., a we dwójnasób prawie się powiększą po upły-

чатся по прошествии времени, в которое построены на землях *Маркиза* в Лондонѣ дома, поступать отъ строителей въ его собственность.

— Доктор *Блекъ*, Католическій Епископъ въ Нью-ри, раздастъ ежедневно 100 бѣднымъ дѣтямъ завтракъ.

— Въ Пятницу было второе засѣданіе боро добровѣвъ въ Лондонѣ для совѣщаній, должно ли имѣть позволеніе брить въ воскресенье. Поелику о первомъ ихъ собраніи сообщено было въ публичныхъ листахъ подробное донесеніе: то они посмотрѣли кругомъ, недоувѣрчиво, нѣтъ ли между ними публицистовъ и тогда уже взявшись за трубку и пиво, начали совѣщанія.

— Близъ Вакефильда на висячемъ мосту перервалась цѣпь, отчего карета и двѣ телеги низверглись въ воду, а лошадь одной коляски ушиблась до смерти.

— Морозъ здѣсь былъ такъ жестокъ, что поутру нашли одного полицейскаго служителя замерзшимъ, также одинъ матросъ плавившій вверху Темзы на кораблѣ, пришедшемъ изъ Квебека, палъ мертвъ съ палубы.

— Изъ Довра на сихъ дняхъ отправлено [въ Испанію] 1500 бочекъ пороху.

— Полагаютъ, что теперь вовсе ненужно, вѣзти впредь на столь чрезмѣрную сѣверную широту для китовыхъ промысловъ: поелику киты съ нѣкотораго времени въ Мартѣ и Апрельѣ находятся во множествѣ къ западу отъ Шотландіи къ Гебридскимъ островамъ, или по крайней мѣрѣ нѣсколько сѣвернѣе. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 6-го Января.

Здѣсь получено извѣстіе изъ Явы, что фрегатъ *Диана*, подъ командою Г. *Юра*, отплылъ съ войскомъ въ *Бенколенъ*, для подкрѣпленія средствъ къ усмиренію мятежниковъ.

— Вскорѣ ожидаемъ сюда прибытія изъ Лондона Г. *Дисброуе*, Англійскаго Посланника при нашемъ Дворѣ. (D. P.)

Амстердамъ, 14-го Января.

На здѣшней биржѣ бились объ закладъ, что въ теченіи сего года послѣдуетъ окончательное примиреніе между Голландіею и Бельгіею. Вѣроятно поводомъ къ тому было то обстоятельство, что дипломатическія наши отношенія съ Лондонскимъ и Парижскимъ Дворами возстановлены, а также данное Генеральнымъ Штатамъ Министромъ Финансовъ увѣреніе, что Правительство для уплаты роста Бельгійской части общественнаго долга не станетъ раскладывать поземельнаго сбора.

— Министръ Иностранныхъ Дѣлъ, вчера собралъ у себя Дипломатическій Корпусъ за великодушнымъ обѣдомъ. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Франкфуртъ, 6-го Января.

По примѣру другихъ Немецкихъ городовъ, составилъ здѣсь комитетъ для сооруженія чугунной дороги; Членами онаго суть: ГГ. *Ветманъ*, *Ротшильдъ*, *Грунеліусъ*, *Дюфе*, *Боргисъ* и *Джонъ*. Первые пять представляютъ здѣсь знатные торговые дома, а Г. *Джонъ*, давно здѣсь жительствующій, Англійскій капиталистъ. Чугунныя дороги устроены будутъ на всѣхъ главныхъ трактахъ изъ Франкфурта въ край Баварскій, Баденскій и Виртембергскій, а также въ Нижній Рейнъ, Гессенское Курфиршество, Ганноверъ, Саксонію и проч. Для сего помянутый Комитетъ будетъ сношаться съ другими Комитетами.

— Опять занимаютъ планомъ соединенія Рейна съ Дунаемъ, посредствомъ канала изъ Кельи въ Ульмъ. Въмѣсто умершаго Г-на *ла Флешъ*, одинъ изъ Амстердамскихъ банкировъ, принялъ главное участіе въ семъ исполнскомъ предпріятіи, которое чрезъ 6 недѣль начнется, и для коего собрано уже 10 милліоновъ флориновъ.

— *Journal de Francfort* содержитъ извѣстіе, что Е. В. Король Пруссій разрешилъ Врачу *Швейкертъ*, Директору Гомеопатическаго заведенія въ Лейпцигѣ, лечить гомеопатическимъ способомъ во всей Пруссіи, а наипаче въ Бреславлѣ.

Аугсбургъ, 6-го Января.

Если сдѣланное за 7 предъ симъ лѣтъ въ Шотландіи изобрѣтеніе, нагрѣванія печей горячимъ воздухомъ, можетъ считаться между полезнѣйшими открытіями испытательной промышленности: то изъ сего можно заключать, какую важность должна имѣть машина, изобрѣтенная для нагрѣванія Г. *Шейффеллемъ*, который употребленіе горячаго воздуха, служащаго только до нынѣ для печей, гдѣ плавятся металлы, распространяетъ для нагрѣванія всякихъ печей, и симъ образомъ значительно берегаетъ горючіе матеріалы. Машину сію устроилъ Г. *Шейф-*

ниенію часу, в которомъ выдѣловане на земли *Маркиза* дома в Лондонѣ, перейдутъ отъ будовничихъ и станутъ сію же власностію.

— Доктор *Блекъ*, Бискупъ Католики в Ньюри, ежедневно раздаетъ сніаданіе для 100 дѣтей убогихъ.

— В пятницу odbywało się drugie posiedzenie balbierzy w Londynie w przedmiocie narad, czy należy mieć pozwolenie golić w niedzielę. Ponieważ o pierwszym ich posiedzeniu ogłoszono było w pismach publicznych: przeto z niedowierzania obezrzeli azali między nimi nie znajdowało się publicystów, i wtenczas już przy facyce i piwie, zaczęli swoje narady.

— Niedaleko Wackfield na moście wiszącym zerwał się łańcuch, przez co kareta i dwa powozy wywróciły się do wody, a koń jedney kolaski zabił się na śmierć.

— Mróz był tu tak wielki, że rano znaleziono jednego policyynego pachotka zmarłego, również i jeden matyk, który płynął w górę Tamizy na okręcie, przybyłym z Quebecu spadł niezwywy z pokładu.

— Z Douvre wysłano temi dniami do Hiszpanii 1500 beczek prochu.

— Rozumieją, że odtąd zupełnie nie potrzeba jeździć na tak wielką szerokość północną dla połowu wielorybów: gdyż wieloryby od niejakiego czasu w Marcu i Kwietniu w wielkiej liczbie znajdują się ku zachodowi od Szkocyi do wysp Hebrydzkich, albo przynajmniej cokolwiek więcey na północ. (A.P.S.Z.)

НИДЕРЛАНДЫ.

Haga, 6-го Стычня.

Оtrzymało tu wiadomość z Jawy, iż fregata *Diana*, pod dowództwem Pana *Johr*, płynęła z wojskiem do Bencoolen, celem poparcia środków, użytych dla usmierzenia powstańców.

— Spodziewamy się tu wkrótce przybycia z Londynu Pana *Disbrowe*, Posta Angielskiego przy Dworze naszym. (D. P.)

Amsterdam, 14-го Стычня.

Na tutejszej giełdzie szli w zakład, że w przeciągu teraźniejszego roku, nastąpi zupełne pogodzenie się między Hollandią i Belgią. Powodem do tego zapewne była ta okoliczność, że nasze dyplomatyczne stosunki z Londyńskim i Paryżkim Dworami, zostały przywrócone; również dane Stanom Jeneralnym przez Ministra Skarbu zapewnienie, że Rząd dla opłaty procentu Belgijskiej części długu publicznego, nie będzie rozkładał na ziemskie pobory.

— Minister Spraw Zagranicznych, dawał wczora dla Korpusu Dyplomatycznego świetny obiad. (A.P.S.Z.)

НИЕМЦЫ.

Frankfort, dnia 6 Стычня.

Za przykładem innych miast Niemieckich, utworzył się tu Komitet robienia kolei żelazney; Członkami jego są Panowie: *Bethmann*, *Rothschild*, *Grunelius*, *Dufay*, *Borguis* i *John*. Pięciu pierwszych reprezentuje znamienite domy handlowe tutejsze, a Pan *John* jest oddawna osiadłym tu kapitalistą angielskim. Koleje żelazne mają być zrobione na wszystkich głównych gościńcach, idących z Frankfortu do krajów: Bawarskiego, Badeńskiego i Wirtemberskiego, oraz do Niższego Renu, Elektorstwa Heskiego, Hanoweru, Saxonii i t. d. Tym celem wspomniany komitet ma się znosić z innymi komitetami.

— Zajęto się znowu planem połączenia Renu z Dunajem przez kanał z Kehl do Ulm. Na miejsce zmarłego Pana *la Flèche*, jeden ze znakomitych bankierów Amsterdamskich znajduje się na czele tego olbrzymiego przedsięwzięcia, które za 6 tygodni ma się zacząć, i na które miano już zebrać 10 milionów złotych reńskich.

— *Journal de Francfort* zawiera wiadomość, że Król Pruski pozwolił Doktorowi *Schweikert*, Dyrektorowi zakładu homeopatycznego w Lipsku, leczyć według sposobu homeopatycznego w całych Prusiech, a mianowicie w Wrocławiu

Auszpurg, dnia 6 Стычня.

Jeżeli uczyniony w Szkocyi przed 7 laty wynalazek ogrzewania pieców gorącym powietrzem, może się liczyć między najpożyteczniejsze wypadki przemysłu badawczego, trzeba ztąd wnosić, jaką ważność przywiązać należy do aparatu ogrzewania, wynalazku Pana *Schäuffe*, który użycie gorącego powietrza, ograniczone dotąd tylko do pieców, gdzie się topią kruszce, rozciągnął do ogrzewania wszelkich pieców, a tym sposobem materiały palne znacznie oszczędził. Apparat ten urządził wynalazca Pan G. *Schäuffel* z Heilbronu, współnik Pana *Orta*. Ogień jest mocny,

Фель Гейльбронскій, Компаніонъ по торговлѣ Г-на *Орта*. Огонь довольно силенъ, горитъ скоро и ясно; а сбереженіе дровъ полагать можно въ годъ, отъ 20 до 30 процентовъ; можно считать, что изобрѣтеніе сіе, на которое въ нѣкоторыхъ Германскихъ краяхъ и за границею даны привилегіи, и которое общааетъ большое сбереженіе горючаго матеріала, облегчитъ дороговизну дровъ.

Гамбургъ, 7-го Января.

Здѣсь получено слѣдующее извѣстіе изъ Нового Орлеана отъ 3-го Ноября: „Генераль *Меѣя*, неприятель Генерала *Санта-Ана*, съѣлъ здѣсь на корабль съ приверженцами, въ числѣ нѣсколькихъ сотъ; а хотя нельзя съ точностію узнать, куда онъ отплылъ, но кажется весьма правдоподобнымъ, что онъ поплылъ въ Тампико, и слышно, что если первое его нападеніе будетъ успѣшно, то провинціи Ст. Луи и Закатекасъ, объявятъ себя противу *Санта-Ана*.“

(D. P.)

Бельгія.

Брюссель, 18-го Января.

Вчера назначено засѣданіе нашей Палаты Ре-презентантовъ; но поелику въ 2 часа собралось не болѣе 47 членовъ: то совѣщанія отложены на завтрашній день.

— Торговая наша морская сила, имѣетъ еще 138 кораблей. (G. C.)

Италія.

Туринъ, 28-го Декабря.

Есть надежда на миролюбивое окончаніе спора съ Марокко. Императоръ Марокскій, получивъ извѣстіе о дѣлаемомъ въ Генуѣ вооруженіи, согласился исполнить всѣ требованія тамошняго Правительства. Между тѣмъ Сардинскій флотъ, до полученія вѣрнаго извѣстія, что Сардинскій Консулъ снова будетъ принятъ въ Марокко, останется въ полномъ вооруженіи. Впрочемъ, Консулъ, находившійся со стороны Туринскаго Двора въ Марокко, безъ нужды и слишкомъ поспѣшно прекратилъ переговоры съ Правительствомъ. Однакоже въ Парижѣ и Лондонѣ вооруженіе Генуи возбудило недоверчивость и со стороны Французскаго и Англійскаго Правительствъ, сдѣланъ въ Туринѣ запросъ, на который, безъ сомнѣнія, будетъ данъ удовлетворительный отвѣтъ. — Извѣстія, полученные въ Туринѣ изъ Испаніи, весьма благопріятны для *Донъ Карлоса*. Говорятъ, что онъ болѣе, нежели когда либо, имѣетъ надежды овладѣть Испанскимъ престоломъ, потому, что большая часть народонаселенія не предана нынѣшнему Правительству, и что хотя жители не оказываютъ прежней привязанности къ Духовенству, вѣрнѣйшій опору Испанскаго престола, однако расположены къ чисто-монархическому правленію. Съ наступленіемъ весны *Донъ Карлосъ* предприметъ нападеніе на Мадридъ. До сего времени онъ не почиталъ полезнымъ оставить горь сѣверной Испаніи, но нынѣ рѣшился дать войнѣ другое направленіе. Надобно припомнить, что Инфантъ *Донъ Себастьянъ* отправился въ Испанію болѣе для того, чтобы убѣдить *Донъ Карлоса* итти на Мадридъ. Говорятъ, что отъ него недавно получено письмо, въ которомъ онъ увѣряетъ, что спустя нѣсколько мѣсяцовъ, армія *Донъ Карлоса*, безъ сопротивленія вступитъ въ Мадридъ.“ (Спб. В.)

Португалія.

Лиссабонъ, 3-го Января.

Въ новый годъ, въ 12 часовъ въ полдень, совершено въ кафедральной церкви торжественное обрученіе Королевы *Донны-Маріи* съ Принцемъ *Фердинандомъ Августомъ* Саксенъ-Кобургско-Готскимъ, коего мѣсто заступалъ Князь *Терсеира*.

— Вчера Королева лично открыла засѣданіе Кортесовъ. Въ Министерствѣ не произошло еще никакой перемѣны; однако невыгодное состояніе финансовъ, предвѣщаетъ возвращеніе Г-на *Сильва-Карвальо* въ Кабинетъ; сего требуютъ государственныя выгоды и всеобщее желаніе. (G. C.)

Турція.

Константинополь, 15-го Декабря.

Турецкое Государство состоитъ нынѣ въ Европѣ изъ провинцій, *Румилии, Боснии, Джезаира* и *Кидира*, кои купно съ посредственно-подданными: *Валахіею, Молдавіею* и *Сербіею*, имѣютъ (вмѣстѣ съ частію *Джезаира* состоящаго въ Азіи) 9,817 квад. миль и 12,180,000 жителей.

Турецкія владѣнія въ Азіи разделяются на 25 еялетовъ, а именно: *Анатоли, Кибрисъ, Игиль, Караманъ, Мерашъ, Сивасъ, Трабесунъ, Чальдыръ, Карсъ, Эрзерумъ, Ванъ, Шерсоръ, Багдадъ, Басра, Муссуль, Діарбекиръ, Ракка, Галебъ, Тараблусъ, Акка, Дамасъ*. Вообще сіи еялеты содержатъ 20,633 квад. миль и 10,200,000 жителей.

пали się прѣдко и ясно; а осzczędność дрzewa można rachować rocznie od 20 tu do 30-tu procentów. Można mniemać, iż wynalazek ten, na który w kilku krajach Niemieckich i za granicą wydano patenta swobody, i który bardzo znaczną oszczędność materyałów palnych obiecuje, zaradzi powiększeniu się ceny дрzewa.

Hamburg, 7-go Stycznia.

Otrzymano tu następującą wiadomość z New-Orleans pod dniem 3 Listopada: „Generał *Mejia*, nieprzyjaciel Generala *Santa Ana*, wsiadł tu na okręt z kilkuset stronnikami swemi; a chociaż nie można z pewnością wiedzieć, dokąd popłynął, zdaje się atoli podobnym do prawdy, iż udał się do Tampico, i słychać, iż gdy pierwsza uderzenie jego pomyslny skutek weźmie, w tym razie prowincye Saint Louis i Zacatecas oświadczą się przeciw *Santa Ana*.“ (D. P.)

БЕЛГІА.

Bruxella, 18 Stycznia.

Na dzień wczorajszы назначоны zostało posiedzenie Izby naszej Reprezentantów; ale ponieważ o godzinie 2-rey zgromadziło się nie więcej nad 47 Członków, zatem narady odłożone zostały do dnia jutrzejszego.

— Nasza marynarka handlowa, liczy jeszcze 138 statków. (G. C.)

ВЛОСНУ.

Turyn, dnia 28 Grudnia.

Wszystko zdaje się zapowiadać, że nieporozumienia z Rządem Marokańskim będą w zgodny sposób załatwione. Cesarz Marokański ma się okazać skłonny do układów, dowiedziawszy się, jak wielkie przygotowania wojenne poczyniono w Genui. Tymczasem flotta Sardyńska pozostanie tak długo na stopie wojenney, póki Rząd nie poweźmie dostateczney pewności, że Cesarz Marokański gotów jest przyjąć Konsula Sardyńskiego. Zarzucają jednakże dotychczasowemu Konsulowi, który ze strony Dworu Turyńskiego rezydował w Maroko, że działanie jego było zbyt rączne i bez potrzeby zerwał układy z Rządem Marokańskim. Jakkolwiek z resztą nie było żadnego innego powodu do uzbrowienia floty Sardyńskiej, niedowierzając wszelako Rządy Francuzki i Angielski, zapytały o przyczyny i cele przygotowywanej wyprawy; że otrzymują zaspakajającą odpowiedź, nie masz najmniejszej wątpliwości. — Wiadomości w Turynie z Hiszpanii otrzymane są pomyslnie dla *Don Karlosa*. Mówią, że on więcej, niż kiedykolwiek, ma teraz nadziei opanowania tronu Hiszpańskiego, dla tego, że większa część ludności nie jest przychylną tutejszemu Rządowi, i że mieszkańcy, chociaż nie okazują dawniejszego przywiązania do Duchowieństwa, najpewniejszej podpory tronu Hiszpańskiego, jednakże przychylni są do Rządu czysto Monarchicznego. Z nastaniem wiosny *Don Karlos* przedsięweźmie uderzenie na Madryt. Dotąd nie sądził on pożytecznym wychodzić z gór Hiszpanii północney, ale umyślił teraz dać wojnie inny kierunek. Przypomnieć należy, że Infant *Don-Sebastian*, przyjechał do Hiszpanii, dla tego więcej, ażeby skłonić *Don-Carlosa* iść na Madryt. Mówią, że nie dawno od niego otrzymano list, w którym zapewnia, że za kilka miesięcy, wojsko *Don Karlosa* bez oporu weydzie do Madrytu. (G. S. P.)

PORTUGALIA.

Lisbona, dnia 3 Stycznia.

W sam dzień Nowego-Roku, o godzinie 12-tey południowej, odbyło się w kościele Katedralnym uroczyste zaślubienie przez zastępstwo, Królowey *Donny Maryi*, z Xięciem *Ferdynandem Augustem* Sasko-Koburgsko-Gotajskim. Zastępcą był Xiąże *Terceiry*.

— Wczora zagała Królowa osobiście posiedzenie Kortezowъ. Ministeryum nie doznało jeszcze żadney zmiany, niepomysłny jednakże stan skarbu zapowiada powrót *Paua Silva Carvalho* do Gabinetu, czego interes publiczny i powszechne wymaga życzenie. (G. C.)

ТУРСУА.

Konstantynopol, dnia 15 Grudnia.

Państwo Turецkie składa się teraz w Europie z ejaletów: *Rumili, Bosna, Dżезайр* i *Kidir*, które łącznie z pośrednio poddanymi: *Wołoszczyzną, Multanami* i *Serwią*, liczą (łącznie z częścią *Dżезайру* w Азіи лежачего) 9,817 mil kw. i 12,180,000 mieszkańców.

Posiadłości турецkie w Азіи dzielą się na 25 ejaletów, któremi są: *Anatoli, Kibris, Icзыl, Karaman, Merasz, Sywas, Trabesun, Czaldыр, Kars, Erzerum, Wan, Szersor, Bagdad, Basra, Mussul, Diarbekr, Rakka, Haleb, Tarablus, Akka, Damas*. W ogóle liczą te ejalety 20,633 mil kwadr., a 10,200,000 mieszkańców.

Египетъ (Египетъ) и посредственно зависшія: Нубія, Петрейскій полуостровъ, составляютъ 16,750 квад. миль, населенныхъ 3,114,000 жит.

И такъ все Турецкое Государство заключаетъ пространства 47,000 квад. миль и 23,314,000 жит. (Англійскія владѣнія въ Европѣ составляютъ 5,706 квад. миль и 24,400,000 жителей; Европейская Франція содержитъ 10,050 квад. миль и 23,500,000 жителей; Австрія 12,295 квад. миль и 33,400,000 жителей). Городовъ имѣющихъ 100,000 жит. или болѣе находится 9. Стамбулъ имѣетъ 597,000; Каиръ 300,000; Алепо 200,000; Дамаскъ 150,000; Смирна 120,000; Эдрене 100,000; Токать 100,000; Гама 100,000; Эрзерумъ 100,000. — Жителей: изъ 12,180,000 Европейскаго народонаселенія, находится настоящихъ Турковъ 700,000; Грековъ 1,180,000; Албанцевъ 1,600,000; Славянъ 6,000,000; Валаховъ 600,000; Армянъ 100,000; Жидовъ 250,000; Франковъ 50,000; Цыганъ 200,000; и того 10,680,000; причисливъ къ сему народонаселенію Молдавіи и Валахіи 1,500,000, все вмѣстѣ составитъ 12,180,000. (D. P.)

Е Г И П Е Т Ъ.

Александрія, 5-го Декабря.

Мехмедъ-Али, 19 Октября, отправился изъ Александріи для посѣщенія Египта, дабы лично удостовѣриться о состояніи сей провинціи. Желательно, чтобы онъ не обманулся и смотрѣлъ бы на вещи такъ, какъ онъ въ самомъ дѣлѣ. Вице-Король безъ сомнѣнія искренно желаетъ сдѣлать нужныя улучшенія. — Состояніе общественнаго здоровья еще неудовлетворительно; иногда обнаруживаются чумные припадки, и должно опасаться, чтобы весною зараза опять не распространилась. (D. P.)

НАСТАВЛЕНІЕ,

КАКЪ СПАСАТЬ ЖИЗНЬ ЛЮДЯМЪ ВПАВШИМЪ ВНЕЗАПНО ВЪ СМЕРТЕЛЬНЫЕ СЛУЧАИ,

Изданное и напечатанное издвигеніемъ Медико-Филантропическаго Комитета ИМПЕРАТОРСКАГО Человѣколюбиваго Общества.

1. Немедленно извѣстить ближайшаго Врага. 2. Не толпиться около тѣла, а скорбе, но острожно, отнестись оно въ такое мѣсто, гдѣ бы менѣе было народа, поддерживая притомъ голову къверху. 3. Для спасенія одного несчастнаго, довольно четырехъ человекъ, которые, по долгу Христіанскому, захотятъ подать руку помощи; прогнать же всѣхъ удалитъ и 4. До прибытія Врага, употребляютъ слѣдующія, для спасенія, средства:

I. Утопшихъ: — 1. Вытащенного утопшаго ни подъ какимъ видомъ не катать на бочкѣ, не качать на рукахъ или на простынѣ и не обращать головою внизъ, что чрезвычайно вредно; а только, наклонивъ нѣсколько голову впередъ, очистить ему лице, ротъ и ноздри отъ грязи и слизи, и тотчасъ перенести въ ближайшій домъ, въ теплую горницу, поддерживая голову къверху и не закрывая лица. — 2. Скинуть съ него мокрое платье, обтереть тѣло сухими и нагрѣтыми полотенцами, а еще лучше, суконками; положить на правый бокъ въ приготовленную посреди комнаты нагрѣтую постель, такъ, чтобы голова и грудь лежали нѣсколько выше брюха. — 3. Пожимать и потирать брюхо къверху, буде оно раздуто. — 4. Тереть все тѣло подъ одяломъ нагрѣтыми суконками, а ладони и подошвы щетками, подложивъ подъ бока и между ногами наполненные горячею водою и плотно закупоренные кувшины, а еще лучше, бычачьи пузыри. Если есть пѣнное простое вино, то согрѣтымъ смачивать суконки и тереть все тѣло, особенно ниже груди подъ ложкою. — 5. Вдуть полегоньку въ ротъ воздухъ ртомъ, трубкою, мѣхомъ, зажимая и открывая по временамъ носъ. — 6. Подносить къ носу нашатырный спиртъ, или третій хрѣвъ, либо изрубанный лукъ, и щекотать перышкомъ во рту около корня языка. — 7. Ставить клистиры изъ теплой воды съ примѣсью двухъ ложекъ водки или нѣсколько нашатырнаго спирта. — 8. Трение тѣла и другія пособія продолжать часовъ пять или шесть; и если утопшій начнетъ оживать и покашливать, то вливать ему въ ротъ по нѣсколькѣ капель чаю или теплой

Ejalet Mesr (Египетъ) і pośrednio podległe: Nubia, półwysp Petreyski, wyoszą 16,750 mil kwadr., zaludnionych przez 3,114,000 mieszkańców.

Tak więc całe Państwo Turckie ma przestrzeń 47,000 mil kwadr., a 23,314,000 ludności. (Posiadłości Angielskie w Europie wynoszą 5,706 mil kwadr., a 24,400,000 mieszkańców; Francya europeyska liczy 10,050 mil kwadr., a 23,500,000 mieszkańców; Austria 12,295 mil kw. i 33,400,000 ludności). Miast mających 100,000 mieszkańców lub więcej, jest 9. Stambuł ma ludności 597,000; Kairo 300,000; Aleppo 200,000; Damaszek 150,000; Smirna 120,000; Edrene 100,000; Tokat 100,000; Hama 100,000; Erzerum 100,000. Z 12,180,000; ludności Europeyskiej: jest właściwych Turków 700,000; Greków 1,180,000; Albańczyków 1,600,000; Słowian 6,000,000; Wołochów 600,000; Ormiań 100,000; Żydów 250,000; Franków 50,000; Cyganów 200,000; razem 10,680,000. Do tego ludności Multan i Wołoszczyzny 1,500,000. W ogóle 12,180,000.

(Ds. P.)

Е Г И П Т.

Alexandrya, dnia 5 Grudnia.

Mehmed-Ali wyjechał, dnia 19 Października, z Alexandryi, i zwiedza Egipt, aby się naocznie przekonał o stanie tej prowincyi. Życzyłoby należało, aby się nie dał ułudzić, i aby rzeczy tak widział, jak są w istocie. Vice-Królowi nie zbywa na dobrych chęciach, zaprowadzenia potrzebnych ulepszeń.

— Stan zdrowia nie jest jeszcze zupełnie zaspakajającym; niekiedy pokazują się przypadki morowej zarazy, i obawiać się należy, aby na wiosnę nie zaczęła znowu gwałtowniej się rozszerzać. (D. P.)

S P O S O B Y

RATOWANIA ULEGŁYCH PRZYPADKOWEY POZORNEY ŚMIERCI.

Ułożone i wydane nakładem Medyko-filantropicznego Komitetu CESARSKIEGO Czteko-lubnego Towarzystwa.

1. Natychmiast uwiadomić naybliżej znajdującego się Lekarza. 2. Nie gromadzić się na okół ciała, lecz szybko, a ostróżnie, przenieść je na miejsce, gdzieby nie było wielkiego natłoku ludzi, podtrzymując głowę do góry. 3. Dla ocalenia jednego uległego przypadkowi, dosyć czterech ludzi, którzy z powinności Chrześcijańskiej, zechcą podać rękę pomocy; innych oddalić należy. i 4. Do przybycia Lekarza, używać następujących ratowania środków:

I. Dla utonionych: 1. Wyciągnionego z wody pod żadnym względem nie tacać na beczce, ani kołysać na ręku lub prześcieradle, i nie obracać w dół głową, co jest bardzo szkodliwie; lecz skłoniwszy głowę nieco na przód, oczyścić twarz, gębę i nozdrza z błota i szlamu, i natychmiast przenieść do naybliżej położonego domu, mieszcząc w dobrze ogrzanej izbie, i zawsze głowę podtrzymując do góry, bez zakrywania twarzy. — 2. Zdjąć z niego przemokłą odzież, otrzeć ciało suchemi i nagrzanemi chustami, a jeszcze lepiej, szmatami sukna; położyć na prawym boku do przygotowanej pośród izby, ogrzanej pościeli, tak, aby głowa i pierś były nieco wyżej od żołądka. — 3. Pociskać zlekka i nacierać żołądek od dołu ku górze, jeżeliby był wydęty. — 4. Trzeć całe ciało pod przykryciem nagrzanemi kawałkami sukna, a dłonie i podeszwy szczotkami, umieściwszy pod boki i między nogi napełnione gorącą wodą i szczylnie zatkane dzbany lub hlaki, a lepiej jeszcze wołowe pęcherze. Jeżeli się znajduje dobra wódka, to zagrzawszy, zmaczać w niej kawały sukna, i nacierać całe ciało, osobliwie poniżej piersi pod łyżką. — 5. Technąć zlekka do ust powietrze ustami, przez rurkę lub mieszkem, zaciskając i odkrywając nos na przemiany. — 6. Zbliżyć do nosa spirytus ammoniakalny, lub chrzan tartý, albo czosnek rozcięty, i łoskotać piórkiem w gębie około nasady języka. — 7. Dawać enemy z ciepłej wody z mieszaniną dwóch łyżek wódki lub nieco ammoniakalnego spirytusu. — 8. Pocierania ciała i innych środków pomocniczych nie przestawać do pięciu albo sześciu godzin, a jeżeli utoniony zacznie okazywać znaki życia i pokasliwać, trzeba mu wlewać do ust po kilka kropli herbaty, lub letniej wody z ilością nieja-

воды съ малымъ количествомъ вина или водки, либо Гофманскихъ капель, и содержать теплѣе; склонность ко сну и самый сонъ подкрѣпятъ его силы. — *Правило.* А какъ такого рода несчастія случаются большею частію съ неумѣющими плавать, то надобно каждому приучать ся сему искусству.

II. Замерзшихъ. — 1. Вносить замерзшаго не въ теплую, но холодную комнату, удаляя его особенно отъ топлённой печи. — 2. Раздѣть его, осторожно разрѣзавъ на немъ платье и обложить все тѣло, исключая одно лице, снѣгомъ, либо разбитымъ въ куски льдомъ; или погрузить тѣло въ большое корыто, наполненное холодною водою, не покрывая оною лица и приподнявъ голову. — 3. Когда снѣгъ или ледъ начнетъ на тѣлѣ замерзшаго таять и кожа отъ воды краснѣть, то, вынувъ его изъ воды, либо снявъ снѣгъ и ледъ, положить въ холодную постель и въ той же прохладной комнатѣ продолжать суконою тереть холодною водою; если же члены начнутъ разгибаться, то, осушивъ тѣло, тереть оное слегка нагрѣтыми суконками. — 4. При томъ вдвухъ въ ротъ воздухъ, ставить клистиры изъ воды и масла, и обмачивая губку холодною водою, или водкою, выжимать и капать ниже груди подъ ложечкою. — 5. По постепенномъ приведеніи замерзшаго въ чувство, вливать ему въ ротъ нѣсколько капель теплой воды или чаю съ малымъ количествомъ вина или водки, потомъ перенести его въ умеренно теплую комнату, или положить въ немного нагрѣтую постель, и такимъ образомъ мало по малу приучать къ теплу. — *Правило.* Не засыпать въ большіе морозы, а особливо не напиваться при томъ до пьяна.

III. Угорбѣвшихъ или задохшихся отъ испорченнаго воздуха. — 1. Вынести тотчасъ такого рода людей на свѣжій воздухъ и положить ихъ на спину съ приподнятою вверхъ головою. — 2. Разстегнуть платье, обнаживъ шею и грудь. — 3. Спрыскивать лице и грудь холодною водою простою или съ уксусомъ. — 4. Примачивать или обливать голову холодною водою, либо обкладывать снѣгомъ или кусочками льда. — 5. Ставить клистиры изъ воды съ уксусомъ. — 6. Тереть тѣло суконками или щетками, подносить къ носу крѣпкій уксусъ, нашатырный спиртъ и т. п. — 7. Вдвухъ въ ротъ воздухъ. — 8. Когда больной придетъ въ чувство, давать ему пить воду съ уксусомъ, словомъ: поступать съ нимъ такъ, какъ и съ пьянымъ. — *Правило 1.* Не надобно закрывать трубы у печки, пока есть въ ней хотя маленькая головешка: не вносить также въ горницу угольевъ, если отъ нихъ происходитъ чадъ и если они не совсѣмъ перегорѣли; не спать въ покояхъ, недавно выкрашенныхъ масляною краскою. — *Правило 2.* Чтобъ удостовѣриться, испорченъ ли воздухъ низменныхъ мѣстъ, куда нужно спуститься, на пр. давно запертаго погреба, глубокой ямы, колодезя, или отхожаго мѣста, надлежитъ спустить туда потихоньку зажженную свѣчу, и если она потухнетъ, то это будетъ вѣрнымъ знакомъ, что атмосфера тамъ вредна. Для очищенія, бросить туда связку зажженной соломы, либо лить холодную воду; потомъ взявъ въ ротъ кусокъ губки, обмоченной уксусомъ, или обвязавъ ротъ и носъ платкомъ, также намоченнымъ уксусомъ, можно туда спускаться безопасно.

IV. Повѣсившихся или удавившихся. 1. Снять тотчасъ съ шеи петлю, остерегаясь, чтобы не уронить тѣла. — 2. Вынести тѣло на свѣжій воздухъ и раздѣвъ положить головою къверху. 3. Спрыскивать лице и грудь холодною водою, лить оную на голову или обложить ее снѣгомъ либо льдомъ, класть также около шеи полотенецъ, намоченныхъ холодною водою и уксусомъ. — 4. Тереть виски уксусомъ, либо нашатырнымъ спиртомъ, поднося къ носу. — 5. Вдвухъ въ ротъ воздухъ. — 6. Ставить клистиры изъ воды и

кѣ вина или водки, либо Гофмановыхъ кропли, и удерживать в тепле; склонность до сна и сам сен покрѣпятъ его силы. — *Правило.* А гдѣ tego rodzaju przypadki zdarzają się po większej części nieumiejącym pływać, przeto należy każdemu wcześniej tej sztuki wyuczać się.

II. Dla zmrożonych. — 1. Wnieść chorego nie do ciepłej, lecz do chłodnej izby, oddalając troskliwie od wypalonego pieca. — 2. Rozdziać, go ostrożnie odzież rozprówszy, i całe ciało, twarz wyjmując, obłożyć śniegiem, albo kawałkami potłuczonego lodu, lub zanurzyć w głębokie koryto, napełnione zimną wodą, podnosząc do góry głowę, aby się twarz nie zalała. 3. Kiedy śnieg albo lód zacznie tajać na ciele chorego, i skóra od wody czerwienieć, należy, go wydobywszy z wody, albo śnieg i lód odrzuciwszy, położyć do chłodnej pościeli, i w tejże oziębionej izbie nie przestawać zimną wodą i sukniem nacierać; a gdy członki zaczną się rozgrzewać, wówczas, ciało osuszysz, zlekka nacierać ogrzanemi kawałkami sukna. 4. Przytém wpuszczać do ust powietrze, dawać enemy z wody i oliwy, a zmoczywszy gąbkę w zimnej wodzie lub wódce, wyciskać i spuszczać kroplami niżej piersi pod łyżkę. — 5. Po stopniowym przyprowadzeniu zmarłego do czucia, wlewać do ust po kilka kropel ciepłej wody albo herbaty z małą ilością wódki lub wina, potem przenieść go do umiarkowanej ogrzanej izby, albo umieścić w miernie ocieplonej pościeli, i tak stopniami oswajać z ciepłem. *Prawidło.* Nie zasypiać podczas tegich mrozów, a przede wszystkim nie używać trunku aż do upicia się.

III. Dla oczadzonych, albo przyduszonych od zepsutego powietrza. — 1. Natychmiast wynieść chorego tego rodzaju, na świeże powietrze, kładąc na grzbiet z podniesioną głową. — 2. Rozszpilic odzież, obnażyć szyję i piersi. — 3. Pryskać na twarz i piersi zimną wodą, czytą albo zmieszaną z octem. — 4. Zmaczać lub zlewać głowę zimną wodą, albo okładać śniegiem, lub kawałkami lodu. — 5. Dawać enemy z wody i octu. — 6. Ciało nacierać sukniem albo szczotkami, zbliżać do nosa tęgi ocet, spirytus ammoniak, i t. p. — 7. Wdmuchiwać do ust powietrze. — 8. Gdy chory da oznaki czucia, dawać mu do picia wodę z octem, słowem: postępować z nim, jak z pijanym. — *Prawidło.* — 1. Nie należy zakrywać komina u pieca, póki jest w nim najmniejsza główienka; nie wnosić do izby węgli, jeżeli z nich czad powstaje, i gdy jeszcze nie całkiem się spaliły; nie spać w pokojach, świeżo pomalowanych oleynemi farbami. — *Prawidło.* 2. Aby się przekonać o zepsuciu powietrza mieysc niskich, do których się spuścić potrzeba, np. dawno nieotwieranego sklepu, głębokiej jamy, studni, albo kloaki, należy tam spuścić pomatu zapaloną świecę, która, jeżeli zgaśnie, będzie to pewnym znakiem szkodliwej atmosfery. Dla oczyszczenia dosyć jest rzucić tam wiązkę zapalonej słomy, lub tylko wlać zimnej wody, potem wzięwszy w usta kawałek gąbki, zmoczonej w occie, albo obwiązawszy usta i nos chustką, także zmoczoną w occie, można spuszczać się bez niebezpieczeństwa.

IV. Dla powieszonych albo uduszonych. — 1. Natychmiast uwolnić szyję od petli, strzegąc się upuścić ciało na ziemię. — 2. Wynieść ciało na świeże powietrze i rozebrawszy położyć z podniesioną głową. 3. Skrapiać twarz i piersi zimną wodą, oblewać nią głowę, okładać śniegiem albo lodem, toż koło szyi kłaść zmoczone w wodzie zimnej albo occie, kawałki płótna. — 4. Pocierać skronie octem albo spirytusem ammoniak, i dawać go do wężania. 5. Wdmuchiwać powietrze do ust. — 6. Dawać enemy z wody i octu. — 7. Nacierać sukniem i szczotkami całe ciało, a osobliwie

уксуса. — 7. Тереть суконками и щетками все тѣло, а особливо грудь, спину, ладони и подошвы ногъ. — 8. Когда онъ почувствуется и будетъ въ состояннн глотать, вливать ему по ложкѣ теплой воды или чаю съ уксусомъ.

V. Убитыхъ громомъ или молніею пораженныхъ: 1. Пораженнаго въ домѣ вынести на воздухъ и раздѣвъ положить на спину съ возвышенною головою. — 2. Обложить все тѣло, исключая лице и голову, свѣжою, сырою, землею или листьями съ деревь. — 3. Примачивать голову холодною водою съ уксусомъ; вдвухъ въ ротъ воздухъ; тереть виски летучимъ спиртомъ и подносить его къ носу. — *Правило.* Во время грозы закрывать въ комнатахъ все окна, двери и трубы; на полѣ или въ дорогѣ не укрываться подъ дерево, а лучше оставаться подъ дождемъ, сидя или лежа; такъ же проѣзжающимъ шибко не ѣздить.

VI. Облержихъ отъ паденія или ушиба: 1. Всего лучше, пустить кровь, если случится умбющій. — 2. Примачивать голову холодною водою. — 3. Сприскивать лице водою съ уксусомъ. — 4. Ушибенныя мѣста обмывать водою съ уксусомъ и водкою. — 5. Подносить къ носу крѣпкій уксусъ или нашатырный спиртъ. 6. Вдвухъ въ ротъ воздухъ и ставить клистиры изъ теплой воды съ деревяннымъ масломъ и солью. 7. Тереть щетками ладони, подошвы и вдоль спины.

VII. Отравленныхъ ядомъ. Когда у здороваго челоука, послѣ какой нибудь пищи или питья, вдругъ сдѣлается тошнота, сильная рвота, боль и рѣзь въ животѣ: то можно полагать, что попало ему внутрь что либо ядовитое. Въ такомъ случаѣ давать ему побольше пить парнаго молока или теплой воды съ мыломъ, или овсянаго отвара и ставить изъ оныхъ клистиры до тѣхъ поръ, пока рѣзь и боль въ животѣ не уймутся; а если отравленнаго будетъ рвать, то тѣмъ лучше. Если извѣстно, что попалъ мышьякъ, сулема или что либо мѣдное, то, кромѣ парнаго молока, весьма полезно давать свѣжнє яичные бѣлки, въ молоко или теплой водѣ разболтанные, также сахарную воду и сыту. Отъ дурмана, бѣлены и другихъ одуряющихъ травъ надобно давать ему пить воду съ уксусомъ, либо съ лимоннымъ сокомъ, или молочную сыворотку, а голову примачивать холодною водою. — *Правило.* Не употреблять въ пищу и питье ничего неизвѣстнаго или сомнительнаго; отбирать грибы съ осторожностію отъ ядовитыхъ; не варить и долго не держать соленнаго, кислаго и жирнаго, въ худо вылуженной или вовсе нелуженной мѣдной посудѣ.

VIII. Сильно обжегшихся или обваренныхъ кипяткомъ. Тѣло обвареннаго посадить въ теплую ванну, изъ молока и воды; въ случаѣ неимѣнія ванны, обсыпать оное мукою или обложить хлопчатого бумагою, либо свѣжимъ коровьимъ навозомъ; если же одна только какая либо часть обожжена, то намочить оную чернилами, либо приложить свѣжаго истертаго картофеля, либо яичнаго бѣлка, смѣшаннаго съ масломъ.

IX. Укушенныхъ бѣшеною собакою или волкомъ: 1. Обмыть тотчасъ рану мыльною водою или крѣпкимъ рассоломъ, либо щелокомъ или мочею, а буде есть, растворомъ хлоринной извести. — 2. Текущей же изъ раны крови отнюдь не останавливать, и стараться, чтобы рана не заживала, а сколько можно, оставалась бы открытою и болѣе гноилась. Впрочемъ во всѣхъ случаяхъ, какъ можно, скорѣе стараться призвать Врача, который можетъ принять все нужныя къ спасенію мѣры, какъ-то: пустить кровь, предписать потребныя лекарства и другіе употребить способы, простому челоуку неизвѣстные. *Правило.* Для осторожности, стараться не пренебрегать даже самаго легкаго укушенія собаки.

пери, грзбнѣт, длоннє и ногъ подешвы. — 8. Якъ тнлко оцучнвшы снє бѣднє мѡглъ потукаѣ, влєваѣ му до гѣбы по туѣцє лєтнєй воды албо гербаты з оцєтєм.

V. Dla ubitych lub uderzonych od piorunu. — 1. Uderzonego od piorunu w izbie, wynieść na świeże powietrze i rozdziewszy położyć na grzbiet z podniesioną głową. 2. Obłożyć całe ciało, wyjąwszy twarz i głowę, świeżą, wilgotną ziemią albo liśćmi drzew. — 3. Zmaczać głowę zimną wodą z octem; wdychać do ust powietrze, nacierać skronie spirytusem i zbliżać do nosa. *Prawidło.* W czasie burzy zamykać okna, drzwi i kominy; na polu albo w podróży nie chronić się pod drzewa, lecz zostawać na deszczu, siedząc albo leżąc; strzedz się prędko jechać.

VI. Dla pozornie umartych od upadnienia albo uderzenia: 1. Najlepiej krew puścić, jeżeli się zdarzy umięający. — 2. Zlewać głowę wodą zimną. 3. Pryskać na twarz wodą z octem. 4. Zbite części omywać wodą z octem i wódką. 5. Zbliżać do nosa mocny ocet albo spirytus ammoniakalny. — 6. Wpuszczać powietrza do ust i dawać enemy z wody ciepłej i oliwy z solą. — Nacierać szczotkami dłońce, podszwy i wzdłuż kolumny pacierzowej.

VII. Dla otrutych: Jeżeli zdrowemu człowiekowi, po użyciu pokarmu albo napoju, nagle da się uczuć nuda, mocne womity, ból i różnicie w żołądku: można wnioskować, że połknął coś zatrutego. W takim razie dawać mu do picia wiele parzonego mleka, albo ciepłej wody z mydłem, lub tyzanny z owsa, i dawać z nich enemy, aż póki ból i różnicie w żołądku nie ustana; jeśli otruty będzie womitował, tym lepiej. A jeżeli wiadomo, że połknięty jest arsenik, sulima, albo co zmiedniałego, prócz zleconego mleka, bardzo jest pomocnie, dawać biało od jaj świeżych, rozbite w mleku albo letniej wodzie, toż wodę z cukrem i sytę. Od połknięcia szaleju, bielenu i innych roślin odurzających, należy dawać do picia wodę z octem lub sokiem cytrynowym, albo serwatkę, a głowę zmaczać chłodną wodą. *Prawidło.* Nie używać na pokarm i napoy niczego, coby nie było dobrze wiadomem, albo coby wątpliwem było; odłączać troskliwie grzyby używalne od szkodliwych; nie gotować i długo nie trzymać rzeczy tłustych, kwaśnych, albo solonych, w mało, lub wcale niepobielonych naczyniach miedzianych.

VIII. Dla mocno opalonych, albo warem sparzonych: Oparzonego wsadzić do letniej wanny z mleka i wody; w niedostatku wanny, osypać go mąką, lub obłożyć bawełną, albo świeżym krowim gnojem; gdy zaś jedna tylko część spalona, tedy ją zmaczać atramentem, lub obłożyć utartą kartoflą, albo białkiem od jaja zmoczyć z oliwą.

IX. Dla ukąszonych od psa wściekłego lub wilka: 1. Natychmiast obmyć ranę wodą mydlaną, albo mocnym rosołem, ługiem lub uryną, a jeżeli się znajdzie, roztworem chlorynowym wapna. — 2. Ciekącej zaś krwi z rany wcale nie zatrzymywać, i starać się utrzymywać ją otwartą i gnoić. Zresztą w każdym razie starać się jak najszybciej wezwać Lekarza, któryby przedsięwziął wszelkie środki pomocnicze jako to: puścić krew, przepisać lekarstwa i użyć sposobów, prostemu człowiekowi niewiadomych. *Prawidło.* Dla ostrożności, nie należy zaniedbywać najlżejszego ukąszenia psa.